

QUI ÉS ANTONI MARIA ALCOVER?

Antoni Maria Alcover i Sureda és una de les personalitats més considerables i més discutides de la Mallorca dels segles XIX i XX, i un dels lingüistes i folkloristes més importants del nostre temps.

Nasqué el 2 de febrer de 1862 a Santa Cirga, una possessió del terme de Manacor.

El 1877 començà a estudiar al seminari de Palma i tot seguit s'interessà per la literatura i per la llengua, a més de prendre part amb apassionament en les polèmiques religioses de l'època, en les quals s'inscriví en el sector "integrista".

Des del 1880 col·laborà a *L'Ignorància*, i el 1881 i el 1882 obtingué els seus primers premis literaris, que iniciaven una carrera que no s'estrucaria mai.

A partir de 1884 començà a la premsa local les campanyes integristes que li donarien una fama de polemista terrible i incansable.

El 1886 fou ordenat sacerdot i el 1888 fou nomenat catedràtic del seminari, on ensenyà successivament història eclesiàstica, llocs teològics, oratòria sagrada, llengua i literatura mallorquines i història de Mallorca.

El 1890 anà al seminari de València, on es llicencià en teologia i, més endavant (1893), en dret canònic.

El 1898 fou nomenat provisor i vicari general de la diòcesi, càrrec que exercí fins al 1915.

El 1905 esdevingué canonge magistral de la Seu de Mallorca, de la qual fou nomenat degà el 1921.

Al costat de la seva tasca sacerdotal — que completà amb la redacció de diverses obres ascètiques i de vides de sants, i fins i tot amb treballs d'arquitectura religiosa—, mossèn Alcover dugué a terme una obra

ingent com a apologista i polemista, com a historiador i arqueòleg, i sobretot com a folklorista i com a lingüista, les manifestacions més valuoses de la qual són les *Conterelles* (1885 i 1915), l'*Aplec de Rondalles Mallorquines* (1896-1931), que publicà amb el pseudònim de Jordi d'Es racó, i el *Diccionari Català-Valencià-Baleàric*, editat des del 1926, després d'una llar-

ga i accidentada història, que podem seguir fil per randa al *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana* (1901-1926).

La seva incansable dedicació a l'enaltiment i a la purificació de la llengua catalana el dugué a fundar l'Obra del Diccionari amb la famosa *Lletra de convit* de 1901 i a promoure el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906).

L'any 1911 Enric Prat de la Riba creà l'Institut d'Estudis Catalans i mossèn Alcover en fou nomenat president. Les seves discrepàncies amb Pompeu Fabra i amb altres membres de la secció filològica de l'Institut esclataren en una ruptura lamentable i en una agra polèmica que es feu

especialment violenta a partir de 1917.

D'aleshores ençà, mossèn Alcover, que havia estat un defensor a ultrança del pancatalanisme, de la Solidaritat Catalana, de la Liga Regionalista, de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat i de totes les institucions que treballaven arreu dels països catalans, i un enemic igualment a ultrança del que ell anomenava el "maleït centralisme" de Madrid, es girà contra el catalanisme polític —al qual adreçà atacs duríssims dels quals només se salvà Prat de la Riba, ja mort— i contra els homes d'Església catalans. En canvi, feu grans lloances dels enemics tradicionals del catalanisme, gràcies als quals obtingué una important subvenció del govern de Madrid, que li permeté de continuar l'Obra del Diccionari.

El 1926 el govern de Primo de Rivera li retirà la subvenció per al diccionari, amb la qual cosa quedava desamparat i gairebé tot sol, ajudat només per l'aleshores jove Francesc de Borja Moll. Però la seva força de voluntat i la seva tosseduria sense límits el dugueren a fer un esforç definitiu perquè el Diccionari esdevingués una realitat al final del 1926, any en què es va reconciliar amb Pompeu Fabra.

Abans de morir —el 8 de gener de 1932— permeté que Francesc de Borja Moll publicàs una *Ortografia Mallorquina* (1931) d'acord amb les normes de l'Institut (1913) i li donàs plenes facultats perquè acabàs amb el cisma lingüístic i treballàs conjuntament amb l'Institut i amb els intel·lectuals mallorquins que, unànimement, estaven al costat de Pompeu Fabra i de la seva obra depuradora del català.

(Extret de: Josep Massot i Muntaner, Antoni M. Alcover i la llengua catalana. PAM, Barcelona, 1985)

Aquest article apareix a la publicació, coordinada per Maria Antònia Santandreu, *Aprendre a aprendre llengües europees amb les rondalles d'Antoni M. Alcover*. Conselleria de la Funció Pública, IBAP. Palma 1996.